

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta textilní

Pánské formální dress cody a šperk jako jejich výraz

Bakalářská práce

Studijní program: B3107 – Textil
Studijní obor: 3107R006 – Textilní a oděvní návrhářství
Autor práce: **Kateřina Bouchnerová**
Vedoucí práce: Mgr. Jana Válková Střílková

Men's formal dress codes and jewelry as their expression

Bachelor thesis

Study programme: B3107 – Textil

Study branch: 3107R006 – Textile and Fashion Design - Design of fashion accessories and interior objects

Author: **Kateřina Bouchnerová**

Supervisor: Mgr. Jana Vlkov Střlkov

Zadání bakalářské práce

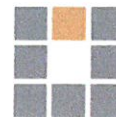
Pánské formální dress cody a šperk jako jejich výraz

Jméno a příjmení: **Kateřina Bouchnerová**
Osobní číslo: T16000187
Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: Textilní a oděvní návrhářství
Zadávající katedra: Katedra designu
Akademický rok: **2018/2019**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši na téma pánské dress cody, etiketu využití a možnosti zdobení.
2. Zpracujte historický kontext pánských dress codů a šperků s nimi kombinovatelných.
3. Inspirační zdroje zpracujte do návrhů.
4. Vybrané šperky realizujte a vhodně prezentujte.

Rozsah pracovní zprávy: 25 s.
Forma zpracování práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

KYBALOVÁ, Ludmila, Petr NOVÝ a Šárka SIRŮČKOVÁ. Jablonecký knoflík: Gablonzer Knopf = The Jablonec button. V Jablonci nad Nisou: Muzeum skla a bižuterie, 2007. ISBN 9-788086-397047

ŠPAČEK, Ladislav. Nová velká kniha etikety. 2., rozš. vyd. Praha: Mladá fronta, 2008. ISBN 978-80-204-1954-5

Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu. Praha: Knižní klub, 2013. ISBN 978-80-242-4170-8

KŘÍŽOVÁ, Alena. Šperk od antiky po současnost. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015. Dějiny odívání. ISBN 978-80-7422-311-2.

Vedoucí práce: Mgr. Jana Válková Strílková
Katedra designu
Datum zadání práce: 5. října 2018
Předpokládaný termín odevzdání: 18. dubna 2019

Ing. Jana Drašarová, Ph.D.
děkanka

V Liberci 5. listopadu 2018

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že texty tištěné verze práce a elektronické verze práce vložené do IS STAG se shodují.

18. 4. 2019

Kateřina Bouchnerová

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá formálními pánskými dress cody a šperky, které je doplňovali a doplňují dodnes. Objasňuje, co dress code je a jak se historicky spolu se šperkem vyvíjel. Zabývá se tedy jednotlivými dekádami od konce 18. století a popisuje jejich vzhled, účel a materiály. Dále se zabývá etiketou a popisuje vzhled jednotlivých dress codů. V praktické části jsou přidány fotografie postupů, materiálů a zkoušek pro výrobu pánských doplňků pro formální příležitosti, jež jsou výstupem bakalářské práce.

Klíčová slova

Dress code, etiketa, událost, pánská móda, oblečení, formální, materiál, šperk, doplněk.

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with formal men's dresses and jewelery, which have been supplemented to this day. It explains what dress code is, and how it has historically evolved with jewelry. It deals with individual decades since the end of the 18th century and describes their appearance, purpose and materials. It also deals with the label and describes the look of each dress code. In the practical part are added photographs of procedures, materials and tests for the production of men's accessories for formal opportunities, which are the output of the bachelor thesis.

Keywords

Dress code, etiquette, event, men's fashion, clothing, formal, material, jewel, accessory

Obsah

1.	DRESS CODE	9
2.	PŘEHLED PÁNSKÝCH FORMÁLNÍCH OBLEKŮ A DOPLŇKŮ V HISTORICKÉM KONTEXTU	10
3.1	POČÁTEČNÍ PRVKY ODĚVU, JAKÝ ZNÁME DNES	10
3.2	VĚK DANDYŮ	12
3.2.1	IKONA BEAU	13
3.3	SMĚR FORMÁLNOSTI	14
3.4	MĚSTSKÝ GENTLEMAN	16
3.5	ZAVÁDĚNÍ PRAVIDEL	18
3.6	TROCHA UVOLNĚNOSTI	19
3.6.1	EDUARD VIII.	19
3.7	20. STOLETÍ PLNĚ ZMĚN	20
4.	ETIKETA	24
4.1	ETIKETA SEZNÁMENÍ	24
4.1.1	KDO MÁ PŘEDNOST	25
4.1.2	JMÉNO A PŘÍJMENÍ	26
4.1.3	PODÁNÍ RUKY	26
5.	DRESS CODY	27
5.1	JEDEN OBLEK, TŘI STYLY	27
5.2	OBLEK	28
5.3	NEFORMÁLNĚ FORMÁLNÍ	30
5.4	DRESS CODY UPADAJÍCÍ DO ZAPOMNĚNÍ	31
5.4.1	ŽAKET	32
5.4.2	STRESEMENN	32
5.4.3	SMOKING	32
5.4.4	FRAK	34
	PRAKTICKÁ ČÁST	35
6.	ZÁVĚR	41
7.	FOTODOKUMENTACE	42
8.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
8.1	SEZNAM OBRÁZKŮ	52

ÚVOD

Téma formální dress cody jsem si zvolila z důvodu spolupráce s oděvní firmou Monika Černá, jež se věnuje navrhování a šití na míru pánských obleků. Mým cílem je využít a prohloubit své zkušenosti a znalosti dress codů společně s etiketou, která k nim neodmyslitelně patří a propojit je se šperkem. Bakalářská práce se tak zmiňuje o pánských formálních dress codech a šperku v historickém kontextu, popisuje jejich vývoj, vzájemný vztah a materiály, které byly používány. Dále popisuje, jak dané dress cody vypadají dnes, na jaké události jsou vhodné a s jakými šperky mohou být případně kombinovány.

1. DRESS CODE

Jako první budou slova dress code definována pro jejich lepší chápání a orientaci významu textů. Dress code je anglický výraz, který je v českém jazyce běžně používán a je označován jako anglicismus. Anglicismy jsou používány především z důvodu nelehkého vytvoření českého výrazu nebo nutností jeho složitějšího vysvětlení za použití více slov. Některá anglická slova jsou řazena jako složeniny původní, pravopisně neadaptovatelné a nesklonné. Výraz dress code je však řazen do rodu mužského neživotného a složeného. První výraz dress je tedy nesklonný a druhý code sklonný. Výrazy mohou být také spojeny jako dresscode, což se mi však zdá méně formální a neelegantní a tak bude výraz dress code v bakalářské práci psán odděleně a bude podle potřeby skloňován.

[1]

V přesném a doslovném překladu znamená dress code určitý kód nebo také kodex oblékání. V českém jazyce by mohl být lépe přeložen jako označení pro pravidla oblékání, ale je také spojován s událostí a etiketou, jež opět znamená nejen patřičné chování, ale i vhodné ošacení.

[2]

2. PŘEHLED PÁNSKÝCH FORMÁLNÍCH OBLEKŮ A DOPLŇKŮ V HISTORICKÉM KONTEXTU

V této kapitole bude věnována pozornost nejdůležitějším etapám pánských dress codů a šperků s nimi spojených. Vývoj bude popisován od konce 18. století, budou popisovány nejdůležitější změny v pánském oblékání a budou zaznamenány vývojové etapy a podoby fraku, smokingu a dále i dnes nejběžněji viděného obleku. Jmenovány budou využívané materiály, či dobové techniky zpracování.

3.1 POČÁTEČNÍ PRVKY ODĚVU, JAKÝ ZNÁME DNES

Jako první zapátráme do **konce 18. století** do **Francie**, kdy je silný vliv rokokového stylu plného volánů a nabíraných částí oděvu postupně umírněn a přechází do doby klasicismu. Poprvé můžeme pánský oděv nebo jeho části alespoň trochu připodobovat oblekům, jaké známe dnes. Právě v tomto meziobdobí se objevuje kabát, tzv. habit, který je ušit v přiléhavém střihu s délkou nad kolena a zadními rozparky, doplněný o nízký stojáček. Ten byl šitý především ze sametu a těšil se oblibě proužkovaného vzoru. Společně s vestou byl bohatě zdoben výšivkami, které byly často zhotoveny již před ušitím oděvu. Zdobeny byly především lemy šosů, výšivky obvykle začínaly v úrovni pasu, aby zvýraznily přiléhavý střih a zdobně se táhly až po spodní část. Důraz byl kladen i na manžety, které byly časem též zúženy, aby nekazily celkový dojem zeštíhleného střihu, i ty byly bohatě vyšívány a zdobeny flitry. Celkový dojem habitu byl doplněn neméně zdobně vyšívanými knoflíky. Jak bylo již zmíněno, k habitu patřila vesta, kalhoty nazývané „culote“ s délkou po kolena, též se zdobným lemem – objevují se i krátké rozparky na vyšívané knoflíky a přezky. Ke kalhotám neodmyslitelně patřily hedvábné punčochy. Výrazným prvkem je i samotná košile, která je doplněna žabó u krku a výraznými nabíranými manžetami. [2]

Přesuneme se **do 70. let 18. století** do Anglie, ta společně s Francií měla velký vliv na módu, která byla šířena po Evropě a zámořských územích, anglická móda však byla méně formální. Aktuálním se stal plášť výhradně s límečkem a skládáním na bocích, objevuje se také frak, který se vyvinul z neformálního oděvu anglického venkova. Tehdy byl šitý s přeloženým, tedy ležatým límcem, štíhlého střihu a úzkých manžet, převážně s oblými předními okraji. Byl využíván vlněný materiál, nejčastěji tmavě modré a černé barvy. Barevný kontrast byl tvořen vestou lemovanou zlatým prýmkem,

bílou košilí s nabíranými manžetami a bílou mušelínovou vázankou pod límečkem. Kalhoty byly nošeny žlutohnědé nebo v barvě kabátu, tedy fraku, doplněné o vysoké boty s přehnutou manžetou, které byly časem vystřídány nízkými střevíci na podpatku. Výraznou ozdobou celého fraku byly velké zlaté kovové knoflíky, jak na předním díle, tak na rukávech. U kabátů je často používáno dvouřadé zapínání a pas kalhot je mnohdy zdoben pečtidlem na řetízku, či na ruce v podobě prstene. [2]

Obr.1 Habit s culotte kalhoty

V oblasti samostatného šperku bude zapátráno trochu více do historie předcházejícího rokoka a následně se vrátíme do doby klasicismu, aby byl získán lepší přehled o vývoji šperku. Pohlédneme **do počátku 18. století**, doby po třicetileté válce, kdy byl ve Francii u moci Ludvík XIV. a na Anglickém trůně byli vystřídáni tři vládci Stuartovci. Všichni tyto vládci měli zálibu v umění, a tak byli zlatníci a klenotníci velmi žádaní a společensky poměrně vysoce postavení. Vytvářeli a zveřejňovali své návrhy v podobě mědirytin, či návrhy mnohým umělcům sloužily jako katalogy pro případné zákazníky. Po špercích byl velký zájem, avšak nebyly finančně dostupné pro všechny, a tak začaly být vyráběny imitace drahých kamenů i zlata. Pro pravé šperky však byly v oblibě materiály jako diamanty, topas, ametyst, safíry, opály, rubíny, či smaragdy. Tvary šperků byly asymetrické, jak již ze slova rocaillie vychází. Oblíbeným motivem byla například stuha a květiny ve tvaru kytice. Klasicistní styl, který se ve šperkařství začal objevovat kolem roku **1760**, s sebou přinesl motiv šípkové růže díky vědeckým ilustracím rostlin. Zaměříme-li se pouze na pánský šperk, zjistíme, že pánové se v této době zdobili mnohdy i více než dámy. Nošeny byly stuhy a krajky, nejokázalejší byl však broušený drahokam na šňůrce visící z knoflíkové dírky. Častým prvkem pánských

sak byly udělené řády či kord s jemnou zlatnickou prací na rukojeti. Nutno zmínit sbírku Ludvíka XIV., která obsahovala několik sad diamantových knoflíků a další doplňky jako spony na boty nebo pás. [3]

Obr.2 Kord s pochvou z 18. st.

3.2 VĚK DANDYŮ

Dandyové je označení mužů **na počátku 19. stol.**, kteří byli rádi na výsluní a chtěli být viděni více, než jejich společníci. Mnozí chodili po špičkách, aby jejich postava budila dojem vyšší a štíhlejší postavy. Bylo dbáno o jejich vzhled, na nějž byli pyšní, trávili mnoho hodin přípravami, v kterých bylo zahrnuto vázání nákrčníků a vázanek, vlasy měli pečlivě upravované a byli schopni zašněrovat svůj pas do korzetu. Za oblečení byli schopni zaplatit velké částky, stejně tak za šperky a vůně.

Mezi dandyi byl kladen důraz na kvalitní vlněný materiál a zhotovení samotného oděvu. Kabáty byly především ve střídmych barvách a **ve 20. letech 19. století** byly přestřiženy v pase. Byly šity různé kabáty pro různé příležitosti a kalhoty po kolena byly prodlouženy. Některé typy kalhot byly po látce střiženy šikmo, a tak měly pouze jeden šev. Důležité pro dandy byly také doplňky, mezi které patřil

především jezdecký bičík, dále hůlka nebo rukavice z jelenice. Nesměly chybět černé boty na nízkém podpatku. Poznávacím znamením se stala bavlněná vesta bílé barvy a lněný nákrčník doplněný kravatou.

V této době byl také velmi podstatně udán vzhled fraku, ten byl rozšířený a dlouhý, ale ve stříhové podobě, v jaké je znám dnes. Nošeny byly vysoké nákrčníky a kravaty, košile byla řádně naškrobena a doplněna světlou vestou. Nyní je ještě stále objevováno rozhraní mezi krátkými kalhoty s hedvábnými punčochami a dlouhými pantalonky volného střihu s průvleky na boty, tedy podpěnkami, časem jsou šity i kalhoty přiléhavého střihu. Celkový vzhled fraku byl podtržen elegantní holí a cylindrem, někdy se také objevuje ozdobný špendlík pro sepnutí košile. [2]

Velmi důležitým šperkem nebo spíše doplňkem této doby se staly hodinky. Hodinky, jakožto jejich přenosná miniatura jsou viděny již **od druhé poloviny 15. století**- byly těžké, robustní a měly šestihranný tvar. Nazývány byly jako tamburové, soudkové, či bubnové a nošeny byly na masivním řetězu kolem krku. Zajímavostí je, že hodinky měly výčnělky, které pomocí hmatu umožňovaly zjištění času po tmě, a ukazatelem času byla pouze jedna hodinová ručička. Hodináři stále usilovali o zdokonalení mechanismu pro větší přesnost a zároveň byla snaha hodinky zmenšovat. Velký důraz byl kladen na zdobnost a materiál hodinek a byli zapojováni zlatníci a stříbrníci, kteří pracovali s rytým a tepaným zlatem, stříbrem, či pozlaceným kovem, objevoval se také horský křišťál nebo želvovina či exotické kůže. Zlatou érou hodinářství byl právě **přelom 18. a 19. století**, kdy byly v oblibě hodinky zdobené emailovými malůvkami.

Pánské hodinky v době klasicismu měly viditelný strojek, či byl pod ciferníkem výjev s postavičkami, které měli schopnost pohybu a odbíjely čas na kovadlinkách. S touto dobou byl také pozměněn způsob nošení, hodinky začaly být vkládány do kapsiček a zároveň byly zavěšeny na kovových řetízcích nebo šňůrkách upletených z vlasů, na jejichž konci byla karabinka pro zachycení do knoflíkové dírky. Pro zajímavost bych ráda uvedla, že vlasy ve šperku byly v oblibě již od doby osvícenství až do konce 19. století. Lidé totiž věřili, že ve vlasech je uryta síla a duše samotného člověka. [2]

Obr.3 Hodinky z 18. st. Zdobené perlami

3.2.1 IKONA BEAU

Georgie Bryan Brummel, anglická módní **ikona 19. století**, dandy, který udal směr modernímu pánskému oděvu. Beau, což znamená pěkný, našel zalíbení v módě již v

poměrně útlém věku. Byl prý vysoký a pohledný, pocházel z dobré rodiny a v módě byl velmi pečlivý, někdy byl však nazýván povrchním hejskem. Avšak opravdu nelézal zalíbení sám v sobě a byl sebou posedlý, byl posedlý dokonalostí. V tehdejší době, kdy nebylo zvykem časté mytí, a zápach byl zapuzován voňavkami, se Brummel denně myl a pravidelně omýval tvář. Celková vizáž musela být harmonická a měla smysl pro detail. Pohledem **do konce 18. století** zjistíme, že byly nošeny pestré barevné látky v kombinaci s bílými punčochami, řasením a přezkami. Nyní byla móda zjednodušována, Brummel ji však ještě upevnil svou jednoduchou barevností a střídou elegancí. Takto vyhlížející oděv byl ve 20. A 30. letech naprostým ideálem a tak se stal komplet s kabátem dlouhými kalhotami a vázankou originálem obleku s kravatou.

Mezi Brummelovy přátele patřil princ Jiří, panovník Spojeného království Velké Británie a Irska a Hannoveru, jež si s módou a etiketou nechal od Brummela radit a díky němuž byla móda šířena po Anglii a Francii.

Brummelovo chování bylo elegantní a přirozené, působil až lhostejně. Tvrdil, že dandismus je především stavem mysli. Při střihání a šití bylo přísně dbáno na perfektní střih, dokonce mu byly jednotlivé části rukavic šity třemi různými krejčími. V této době byla na vzniku nová pružnější vlněná tkanina, která umožňovala lepší padnutí obleku a bylo tak usnadněno šití. Brummelovou zásluhou byl ustanoven Londýn centrem pánského krejčovství. Stal se inspirací pro mnoho módních návrhářů, z nichž stál na prvním místě Charles Frederic Worth, dnes mohou být jeho prvky viděny například v oblékání samotného Karla Lagerfelda. [2]

Obr.4 George Beau brumel [2]

3.3 SMĚR FORMÁLNOSTI

Pohybujeme se v **polovině 19. století**, kdy je pánský oblek trojdílný a poměrně střídmych barev, což bylo udáno již v době dandyů, ale stále ještě trvalo, než byl oficiálním oblekem pravého gentlemana. V této době je objeven velký talent a vliv

Charlese Fredericka Wortha, který byl Napoleonovou ženou Evženií, jež měla Charlesovy modely v oblibě, nazýván „diktátorem“ pařížské módy. Evženie byla milovnicí fialové barvy, která vznikla v roce **1855**. Tato barva byla čistě přírodní a vzácná, byla tedy vyhrazena králům. Avšak o rok později byla vynalezena syntetická barva a zachvátila Evropu i Spojené státy, což samozřejmě mělo dopad i na pánskou módu.

Byly využívány pouze přírodní materiály jako vlna a hedvábí, a s novými schopnými stroji byly umožněny nové technologie vazeb a barevných kombinací. Vysoce nápomocným byl i šicí stroj. Výsluní se tak těšily kostkované a pruhované vzory, ale i vzory poměrně složité nebo vyšívané, spolu s luxusními podšívkami, které byly šity tak rafinovaně, aby nenápadně vykukovaly. Standardně bílé košile byly šity s límečky s ohnutými špičkami-dnes fraková košile a byla doplněna motýlkem, jaký známe dnes. Stejně tak se objevuje kravata. Vesty jsou na zadním díle vyhotoveny z bavlněného materiálu a vybaveny stahovacím páskem pro lepší padnutí, objevují se i vatované verze. Krátká i delší saka byla vybavena náprsními kapsami doplněnými kapesníkem a šity byly i výpustkové kapsy a kapsy s klopou, které byly umístěny lehce pod úroveň pasu. Nově byly vydávány různé druhy stříhů pro krejčí. Součástí večerního obleku byl cylindr a pantalon, to vše doplněno vázankou, přes den to byly buřinky a kravaty. Objevují se také různé druhy svrchníků, jako pláštěnky šité z jehněčí vlny s hedvábnou prošíváním podšívkou nebo kabát z česané vlny. Boty jsou na podpatcích vyzvednuty výše a řádně naleštěny. [2]

Obr.5 Gentlemani 19. století

V tomto časovém pásmu je odvětví šperku obohaceno o nové výrobní technologie a postupy, a to díky průmyslové revoluci. Nyní bylo dostupné zboží, které bylo dříve luxusem, avšak různá odvětví, která pro šperk používala náročné a zdlouhavé techniky zanikla, čímž bylo poznamenáno šperkařství i zlatnictví. [2]

To, že byla pánská móda zjednodušována, bylo odráženo i ve špercích, o kterých můžeme mluvit též jako o doplňcích. Součástí pánského outfitu se staly jehlice, ty byly zasazovány buď do náprsenky, nebo vázanky, postupem času se stala doplňkem kravaty. Viditelné části jehlice byly zdobné, obvykle do tvaru rozety nebo uzlu, objevovaly se i motivy s vegetací, které byly dobou romantismu velmi oblíbené. Další motivy, které tato doba přinesla, byly hlavy Turků s jejich typickými turbany na hlavě, ruce, či kvítka. Stále přetrvávala obliba v hodinkách, jejichž řetízek byl tvořen ze zlata nebo vlasových šňůrek se zlatou sponou, jež byla posuvná. Nejdříve byla tato varianta nošena tak, že byl dlouhý řetízek zavěšen kolem krku a hodinky byly uschovány do kapsičky u vesty. Nyní v **polovině 19. století** byl řetízek zkrácen a uchycen do knoflíkové dírky, jak již bylo výše zmíněno. Takto uchycený řetízek měl v dírce uchycen do knoflíkové dírky, jak již bylo výše zmíněno. Takto uchycený řetízek měl v dírce funkci drahocného knoflíku nebo pečetidla, výjimkou nebyly ani tvary kotvy, hudebních nástrojů, křížů, nebo i srdíčka, což by bylo jistě nositelné i v naší době. Pánové samozřejmě nosili i prsteny. Častým prstenem byl pečetní prsten se čtvercovou korunkou doplněný o velký kámen, který byl nošen na ukazováčku pravé ruky nebo prsteníčku levé ruky, snubní prsteny, které byly jemně zdobený. Dalšími kousky tehdejší pánské výbavy byly brýle, jejichž obroučky z drahých kovů, želvoviny a rohoviny. Takovéto brýle nosili i mladí muži pouze jako módní doplněk. Tabatěrka, kord, který byl nyní nošen jen při dvorských a úřednických záležitostech nebo např. vycházková hůl, která kord nahradila a jež měla zdobenou rukojeť z drahých kovy, kosti nebo kamene. To vše bylo nepostradatelnou součástí. [3]

Obr.6 Kravatové jehlice s granáty

3.4 MĚSTSKÝ GENTLEMAN

Na přelomu 19. a 20. století, přetrval třídní oblek, avšak byly zavedeny nové styly, nebo byly různé typy obleků nošeny na jiné příležitosti. Hlavním směrem doby bylo heslo „méně je více“, to přineslo postupné uvolnění přísného zakrývání a šněrování.

Muži společně s dámami cestovali na slunné riviéry a chlubili se svými plážovými oblečky. Velké změny přinesla Coco Chanel, díky níž došlo nejen k emancipaci a uvolnění dámské módy, ale velice významně ovlivnila i pánskou módu, a to především pletenými oděvy. Pánové tak mohou poprvé obléknout vzorovaný pletený svetr, či vestu jako součást golfového setu. Britský princ Edward z Walesu se následně zasloužil o nošení pletených vest a golfových pumpek mimo golfové hřiště.

Nejformálnějším oblekem denního nošení byl redington s rovně střiženou dolní délkou, doplněný černými kalhotami. Dále byl žaket, jehož přední díly byly sestřiženy a plynule navazovaly na zadní díl, ten byl v kombinaci s pruhovanými kalhotami v podobném nebo kontrastním odstínu. Ve městě jsou nyní viděna i krátká saka pro volný čas, mnohdy nošena právě s pletenou vestou. Nově je nošen smoking, který byl spolu s frakem určen pro večerní nošení. Smoking neměl na rozdíl od fraku šosy a byl doplněn černým motýlkem, u košile byl zapotřebí tuhý límec v několika variantách, nejčastěji byl však frakový s ohnutými cípy. Je také překvapující, že byl dříve určen na neformální večere, kdežto nyní je chápán jako oděv pro významnou událost. Vzhled gentlemanů mohl být mimo hůl nebo klobouk podtržen také elegantními rukavicemi, hodinkami na řetízku nebo kravatovými jehlicemi. Novinkou doby se stal měkký plstěný klobouk a ke konci první dekády měla obleková saka výše posazený pas a celková délka saka byla prodloužena a rozšířena. Kalhoty byly zúženy a zkráceny, aby se dalo vyniknout botám a čouhajícím ponožkám. [2]

Obr.7 Zúžený střih pánského denního obleku

Šperk v **19. století** byl velmi ovlivněn průmyslovou výrobou, mnozí šperkaři a zlatníci opouštěli svá řemesla, pár z nich však proti masové a levné výrobě bojovali a snažili se o návrat středověkých rukodělných technik. V roce **1862**, kdy byla světová výstava v Londýně, se Evropě ukázaly techniky Japonska, které pak vdechly Evropě novou

inspiraci. Dovážely se především dřevoryty a umělecké předměty kovové i keramické. Japonská díla plná inspirace přírodou zobrazovala jak rostliny- bambus, třešňové větvy, kosatce a mnoho dalších, tak i zvířata jako ryby, vážky, labutě nebo jestřábi. Japonská inspirace se stala jedním z principů, které ovlivnily nastupující secesi, která byla plná nepravidelných tvarů, inspirovaných právě přírodou, či ženami a jejich vlasy, které měly společně s květinami svoji symboliku a význam. [3]

Obr.8 Secesní šperky

3.5 ZAVÁDĚNÍ PRAVIDEL

Pohlédneme do předválečné doby na **počátku 20. století**, kdy Anglii vládl král Eduard VII., jež měl v oblibě pořádání plesů a venkovských večírků, což společně s obdobím secese udalo směr oblékání. Více, než pánský směr oblékání byl ovlivněn dámský styl, který byl velmi bohatý na dámské křivky a pánové tvořili méně nápadnou „kulisu“ dam. Oblékání byli samozřejmě do fraků, smokingů a žaketů, nosili však i krátká saka s naškrobenými košilemi, to vše bylo v doprovodu klobouku, hůlky, či deštníku.

Ve 20. letech nastaly neustálé změny pravidel etikety oblékání, které bylo třeba ustálit, aby bylo zamezeno zmatkům a faux pas. Vzhled jednotlivých dress codů nebyl nijak výrazně pozměněn, pouze byla změněna pravidla oblékání pro jednotlivé události. Tam, kde byl dříve vyžadován frak, postačil smoking a frak byl požadován pouze do opery, na plesy a formální večere. K tomu, aby nedocházelo ke zmatkům, sloužily různé časopisy a knihy, které popisovaly etiku. Kdo měl však větší možnost volby, byly bohatí a holywoodské hvězdy.

Oblékání mužů vedlo k čím dál větší neformálnosti. Pánové měli na výběr z různých kvalitních obleků, které byly buď z konfekce, druhé ruky nebo si stále určité množství

mužů nechávalo šít obleky na míru. Volit mohli z anglického, amerického a později italského stylu, tyto styly však budou jednotlivě popsány v další kapitole. [2]

3.6 TROCHA UVOLNĚNOSTI

20. století společně s pravidly přineslo i sportovní styly a tím také více uvolněné módy plné lehkých a prodyšných látek. Po období, kdy byla pánská silueta rovná, se opět začíná dbát na zdůraznění tvaru těla.

V létě byla nošena bílá, šedá a béžová barva a také pruhy, které se často objevovaly na flanelových kalhotách. Poprvé se objevil blejzr, a to v Anglii, kde byl nošen v modré barvě a byl doplněný světlými kalhotami. Tyto blejzry byly oblíbené především v různých klubech, takže na nich byly mnohdy vyšity jejich insignie umístěné na nakládané náprsní kapse, dalším prvkem bylo také lemování v kontrastních barvách. A polokošile, která byla nošena pouze při golfu nebo tenise se rozšířila i do běžné denní módy, což trvá dodnes. [2]

Obr.9 Uvolněný oblek plný barev

3.6.1 EDUARD VIII.

Další módní ikonou byl windsorský princ Eduard VIII., který **ve 30. letech** ovlivnil nejen anglickou módu, ale i americkou. Princ byl průkopníkem uvolněné módy, ne tolik formální, dokonce přinesl tradici nošení smokingu místo fraku na večerních událostech. Takže pokud vyvstává otázka, proč již není frak tolik populární, možná za to může

právě princ Eduard. V oblibě měl dvouřadé zapínání a prodlouženou délku a obleky v půlnoční modré. V běžné denní módě princ nosil volná saka, která měla široce střiženou hrudní část a v pase byla přiléhavá. Veřejnost samozřejmě tuto formu také s oblibou přijala spolu s norskými svetry, které princ nosil místo vesty. Dále princ nosil tvídová saka sportovního vzhledu s výraznými vzory, jako pruhy nebo kostky. Blízce mu byly vzorované kravaty, jež vázal, po něm pojmenovaným windsorským uzlem, stejně jako široký windsorský límec. [2]

Obr.10 Princ Edward VIII. v pumpkách

3.7 20. STOLETÍ PLNÉ ZMĚN

Po 30. letech chtějí pánové zvýraznit přednosti jejich postavy, přichází tedy obleky, jež rozšiřovaly jejich ramena a zužovaly pas a boky, i průramky poskytovaly více volnosti. Tomuto střihu bylo nazýváno „londýnský“. Saka byla většinou dvouřadá se širokými špičatými klopami. Velmi oblíbený byl pruhovaný vzor, který pánům dodal vyšší a štíhlejší vzhled. Tento vzhled si velmi rychle osvojily hollywoodské hvězdy, které vliv Anglie poněkud utlumily.

Ve válečných letech byly obleky na základě nařízení šity bez nakládání kapes, záložek na kalhotách a přezek na zadních dílech vest. Nepřípustné byly i ozdobné prvky na zadních dílech. Avšak delší saka volné kalhoty zůstaly zachovány. Muži měli v šatníku pouze jeden oblek, který mnohdy ani nepadnul postavě a který pánové nosili

na každou událost, vybranost dress codů tak byla na nějaký čas zcela odsunuta do pozadí.

V poválečné době šla Anglie opět pánům a jejich potřebám vstříc. Po letech, kdy nosili uniformy, se mohli obléci do volných obleků, ramena již nebyla vycpávána, střih kladl důraz na přirozený tvar ramen. Na kalhotách se objevily puky a obleky byly šity z luxusních materiálů. Své dílo přidala i Itálie, která přinesla jemné látky jako hedvábí, a střihy byly přiléhavější. Oblíbené bylo sportovní sako krátké délky, které se prosadilo především v **50. letech**.

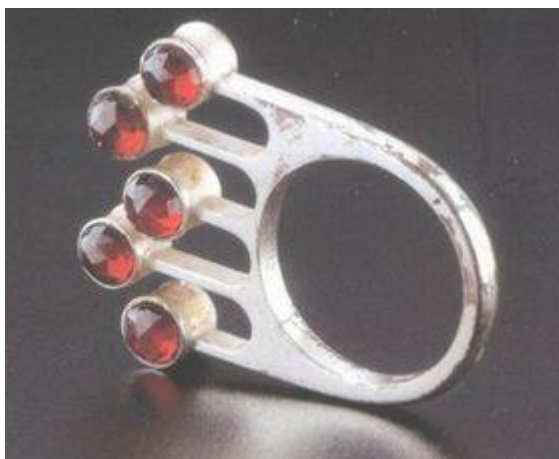
Po 2. polovině 20. let přichází renesance stylu dandyů, kteří o svůj vzhled pečlivě dbali. Do módy se vrátil třídlínný oblek, tentokrát s dvouřadým zapínáním. Obleky byly v barvách modré, šedé a hnědé barvy, s častými vzory. Barvy byly také celkově světlejší, než doposud. Změna nastala také v prodloužených a rozšířených límcích, stejně tak se rozšířily kravaty a motýlky. Střih se podle dandyů také zužuje a odhaluje křivky pánské postavy, saka jsou buď krátká, či prodloužená. Tato móda byla nejvíce propagována zpěváky, kteří se takto oblékali na své koncerty. Do konce století již neprobíhaly žádné markantní změny ve formě obleku, měnily se pouze formy doplňků a košil, které byly zprvu velmi zdobné, plné volánů a žebrování a prostupem do 21. století se umírnily a čas zcela vymizela. [2]

Po té, co secese určovala módu na přelomu **19. a 20. století** se po válečné době ujímá přední šperkařské pozice Francie, která přináší styl art déco. V poválečné době, kdy bylo všeho nedostatek si společnost chtěla tzv. spravit chuť a opět byl zájem o drahé kovy a kameny, které si samozřejmě mohla dovolit především společnost vyšších vrstev. Žádanými materiály byly zlato a platina, dále diamanty, rubíny, smaragdy, a safíry. Ti, kteří si tyto materiály dovolit nemohli, kupovali šperky a doplňky z imitovaných kamenů a méně nákladných kovů. Z dostupných materiálů bylo stříbro, které bylo jako náhrada za platinu, zlato bylo nahrazeno mosazí a sklo nahradilo drahé kameny. Zprvu se art déco pohybovalo v rovných liniích a tvarech geometrie, projevovala se čistá barevnost a kontrast. Po 30. letech byla doslova žízeň po poznání cizích krajů a exotiky, čímž se samozřejmě nechal šperk inspirovat. Tato inspirace byla zprostředkována skrze jeviště divadel nebo třeba cirkusová vystoupení. Do Evropy tak začaly pronikat islámské, mezopotamské a africké umělecké vlivy. Především od roku

1922, kdy byla odkryta Tutanchamonova hrobka, a byl svět šokován uměním a vyspělostí egyptské kultury.

Šperk byl také velmi ovlivněn módou, kterou začali určovat módní návrháři, jako Coco Chanel, která **ve 30. letech** začala své outfity zdobit výraznými perlovými náhrdelníky. Zastávala však perly kultivované, které se začaly rodit v Japonsku **ve 20. letech**. Oděvní návrháři tak vybízeli k práci i firmy a ateliery na výrobu fantazijního skleněného zboží, které navrhovali a které bylo nedílnou součástí celého modelu. Umělé materiály a sklo se stalo mnohem více žádané a vyhovující pro své nízké náklady, které vyhovují rychle se měnícím trendům. Postupem doby začali návrháři nabízet i své parfěmy.

50. léta přinesla návrat drahých materiálů z předválečné doby, čímž chtěla Evropa vyjádřit své bohatství. Klenotníci a jejich firmy začaly být opět produktivní, stejně tak i módní domy. Inspirace byla stále v doznívajícím art décu, geometrii a přírodě. Socialistické země však obklopovala zcela jiná náruč a to znárodnování, čímž firmy přišly o své stroje, drahé kameny a kovy, dokonce byly započítány všechny zlaté snubní prsteny. Dostupná byla pouze bižuterie z levných materiálů a přírodnin. Novodobí umělci, jako Max Ernst, Men Ray, Hans Arp nebo Salvator Dalí pochopily šperk jako umělecké dílo, které umožňuje umělcovo vyjádření a vyjádření jeho nositele, čímž vznikl nový směr autorského šperku. Používali dostupné suroviny, ze kterých tvořili mnohdy až ne běžně nositelné šperky, v tehdejší době to bylo považováno za něco nepřipustného, co teoretici nedovedli přijmout. Tato emancipace šperku byla ale postupem **2. poloviny 20. let** přijata a poprvé byly viděny nejen šperky, které se daly upnout na tělo, byly to také objekty, které sloužily především jako výraz umělce pouze pro vystavení v galeriích. Tato umělecká díla začala být zaznamenávána do módních a šperkařských katalogů, které byly nabízeny pro společnost. Tento směr byl ještě podpořen nástupem POP artu, který povýšil věci běžné denní potřeby na vyšší úroveň a jimiž se inspiroval i šperk, inspirace přicházela a dodnes přichází například ze společenských situací a politických situací, je inspirován technikou a zároveň cítěním umělce, které je v dnešní době velmi svobodné.

Obr.11 Autorský šperk, Jaroslav Staněk, 1977

4. ETIKETA

Etiketa a etika, mnohými z nás jsou tyto názvy zaměňovány, či je dokonce nerozlišujeme. Etika je oborem filozofie a potýká se spíše s mravností, morálkou a řeší otázky dobra a zla. Etiketa naopak pojednává o pravidlech společenského chování, a tím, že jsou tato pravidla respektována a dodržována, vedou k posílení etiky, tedy ke vzájemnému respektu a úctě. Některými jedinci může být dodržování etikety strnulé a často nepřirozené. Ale právě přirozenost je získána pouze velmi dobrým osvojením společenských pravidel, jimiž jsou zahrnuta nejen pravidla velkých společenských akcí, ale i vhodné oblečení při pohybu po recepci, či komu je jako první podávána ruka a kdo je komu nejdříve představen. Vladimír Špaček ve své Velké nové knize etikety uvádí, že sžití se s etiketou, je jako řízení auta, kdy začátečník je zbrklý a nejistý a zkušený řidič má ještě k tomu čas dívat se kolem. Ve francii je také používán výraz *savoir vivre*, tedy umění žít. Společenský život je jimi vnímán jako příležitost užívat si radostí života a příležitostí. Etiketa je utvářena již od útlého věku dítěte, kdy je dítě přizpůsobováno etiketě rodiny, později různých vzdělávacích zařízení a následně zaměstnání. Etiketa tedy neznamená železná pouta, je to osvojení společenských zvyklostí, které byly v průběhu několika tisíc let utvářeny. Přirovnáme pravidla společenského chování ke smečce psů, pokud je jedinec nepřizpůsobivý a nerespektuje pravidla smečky, je vykázan. Stejně tak nemusí být přijat ani lidský jedinec např. na společenskou událost, není-li vhodně oblečen. [4]

4.1 ETIKETA SEZNÁMENÍ

Chce-li se kdokoli, ať osoba účastníci se formální události, či člověk, který se pohybuje v běžné společnosti, tj. profesní prostředí, školní prostředí, ale i domácí s kýmkoli seznámit, či ho pohostit, měl by znát jistá pravidla, která tyto příležitosti doprovázejí. Každý z nás by měl umět představit sebe, ale i druhé, byť mohou být některé chvíle

zavádějící. Nyní budou v bakalářské práci uváděna pravidla pro správné přestavení-se ve společnosti, z pozice hostitele, i hosta. [4]

4.1.1 KDO MÁ PŘEDNOST

Nejvýznamněji považována je ve společnosti žena, ta má tedy absolutní přednost, dále se řídíme věkem, tedy nejstarší osobou, a nakonec je nadřazený-a to proto, že by druhý den nadřazeným být nemusel. V praxi tedy nadřazený nejdříve pozdraví ženu a představí se, ta mu jakožto nadřazená podá nebo nepodá ruku k pozdravu a též se představí. Existují i výjimky, kdy žena přednost ztrácí, a to v případě hlavy státu, tedy prezidenta, ministra, velvyslance a církevního hodnostáře. V těchto případech se nejdříve představí žena a čeká na podání ruky spolu s pozdravem.

Další výjimkou může být VIP(very important person) osoba nebo velký věkový rozdíl, jako v případě mladé slečny, která je představena o několik desítek let staršímu muži a opět čeká na podání ruky z jeho strany. Tyto nám společensky výše postavené osoby jsou vždy doprovázeny po naší pravé straně, jdou jako druhí při příchodu do jim neznámého prostředí, a jako první vcházejí do známého prostředí, jsou také usazováni na nejlepší místa, nejlépe s výhledem na místnost a dámy nikdy nezvedají předmět, který upadl.

V pozici hostitele má osoba vždy přednost- podává ruku jako první, první usedá ke stolu a začíná jíst. Má ale také povinnost představit všechny své hosty- skupinové seznamování bude popsáno v následujícím odstavci. Jste-li v pozici hosta, vždy se představíte nebo pozdravíte hostitele a čekáte na podání jeho ruky. Výjimkou je host zahraniční.

Nyní se zorientujeme ve skupinovém seznamování. Jsme-li třetí osoba, která seznamuje dvě strany, vždy jsou představeni naši přátelé straně cizí. Pokud jste na straně hostitele a hostíte větší skupinu lidí, představíte nově příchozí celé skupině lidí najednou, příchozí se pak zařadí do společnosti a jednotlivě si se všemi podají ruku, což je opět řízeno podle výše uvedených pravidel. Pokud se potkají dva páry, je na mladším nebo níže postaveném páru, aby se představil. Muž se představí významnějšímu páru a poté představí svou partnerku, druhá starší žena jí podá ruku, její partner (ze staršího páru) ji představí a opět starší žena nabízí ruku mladšímu muži, a nakonec mladší žena podává

ruku staršímu muži. Pokud jsou páry v přibližně stejné stejné věku, pozdrav se řídí dle postavení párů, či je seznámení na jejich iniciativě, který pár se představí, jako první.

[4]

4.1.2 JMÉNO A PŘÍJMENÍ

Při představování je vždy jako první uváděno křestní jméno a následně příjmení. Vyslovení jména slouží jako příprava pro mozek, který pak lépe postřehne příjmení a jméno si obvykle vůbec nezapamatuje. Pokud by byl dotyčný představen pouze příjmením, druhá strana by ho nemusela postřehnout. Pokud nebylo příjmení druhé strany vysloveno zřetelně a srozumitelně, dotyčná osoba se na jméno může zeptat znovu. Pokud jste Vy nositelem složitého příjmení, je doporučeno nosit s sebou na společenské akce svou vizitku, která je protějšku při představování předána. Je-li člověk v pozici třetí osoby, která seznamuje dvě strany, je pro představení vhodné použít spojení- „Toto je pan Vlastimil Novák.” nebo „Paní Jana Nováková.”. Pokud je představována osoba s titulem, titul je použit místo slova pan/paní, má-li osoba více titulů, je uváděn ten titul, který je v konkrétní situaci vhodný.

Příkladem může být osoba mající tituly Ing. a BcA., která se právě pohybuje na vernisáži svojí, či jiného umělce, v tomto případě by se představila nebo byla představena s titulem BcA.. Pokud představujete druhou osobu, je také vhodné něco o této osobě uvést, jako třeba: „Paní Nováková je velmi vynalézavá šperkařka a také milovnice zvířat. Paní Nováková, toto je paní Šebestová, již třicet let se zabývá sklem a je také má bývalá vedoucí ateliéru. Takto představená dvojice se lépe zapřeje do společného hovoru a nenastane faux pas v podobě mlčení.

[4]

4.1.3 PODÁNÍ RUKY

Podání ruky se stalo symbolické, ve středověku však bylo ujištěním, že protějšek nedežní v ruce zbraň. Jak již bylo řečeno, ruku nabízí významnější osoba, nyní bude popsáno, jak by takové podání ruky mělo v praxi vypadat.

Podávaná pravá ruka by měla být přibližně v pravém úhlu nad úroveň pasu, stisk ruky by měl být pevný, ale ne drtivý, ani v podobě „leklé ryby”. Potřesení rukou by mělo být pouze na dvakrát, nikoli zběsilé třesení na deset dob. Během podání ruky je také lehce kývnuto hlavou se zdvořilým úsměvem na tváři. Ruka se nepodává osobám, kteří mají pravou ruku v sádře, či jiný závažný problém, aby nenastalo společenské faux pas. [4]

5. DRESS CODY

Mnohdy je problematické odhadnout, jaký dress code je právě na jistou událost vhodný, k tomu nám jsou však nápomocny pozvánky, na kterých je dress code obvykle uváděn. Pokud není dress code uveden, je třeba ho uvážit na základě typu společenské akce, místa a také času, ve který se koná. Dopolední a polední události jsou vhodnou příležitostí pro outfity světlých a veselých barev, nikoli však křiklavých, postupem dne by se pak měly barvy ubírat k tmavším tónům. Dále pak budou objasněny dané dress cody a pravidla jejich nošení. [4]

5.1 JEDEN OBLEK, TŘI STYLY

Tato krátká kapitola se bude věnovat rozdělení tří druhů obleků, které se vyvinuly ve třech zemích, a to v Americe, Anglii a Itálii. I když se jedná o běžný oblek, který pánové nosí ze všech formálních dress codů nejčastěji, mnozí z nich je neumí zařadit a rozeznat. Tyto tři druhy se od sebe liší především volností střihu a dalšími malými detaily, které se však dnes používají bez rozdílu, o jaký oblek se jedná, proto je také jejich rozlišování ještě obtížnější.

Prvním oblekem, kterému bude věnována pozornost, je amerického typu. Jeho historie sahá do 19. Století a je charakteristický svým volným a rovným střihem, je proto vhodný pro muže, kteří mají rádi pohodlí, nevhodný je však pro muže s úzkými rameny. Pohodlí zajistí i snížené průramky, které umožňují více pohybu. Tomuto střihu je věrný např. americký prezident Donald Trump. Saka jsou šita pouze s jedním zadním rozparkem a přední díly jsou uzpůsobeny na tři knoflíky, zapínají se ovšem pouze dva horní nebo jen prostření knoflík. Náprsní kapsa je zhotovena v jednoduchém výpustkovém stylu a je vodorovně položena.

Anglický nebo také britský styl dává větší důraz na mužskou postavu a její přednosti, především zdůrazňuje ramena, na kterých jsou našity nízké vycpávky, v dnešní době to však nemusí být zcela aktuální. Střih také lehce zdůrazňuje pas, který je tvarovaný pasovými záševky, které se na zadním díle mění v dva rozparky. Přední díly jsou na dva

knoflíky, z nichž je zapínán pouze horní, ten je umístěn lehce nad pasovou linií. Tento střih poskytuje jak pohodlí, tak eleganci a hodí se pro všechny typy postav.

Posledním stylem je styl italský, ten si může obléci jen málokdo a málokdo ho snese. Tento oblek totiž disponuje velmi přiléhavým střihem, který prozradí všechny nedostatky a přebytek na postavě. Tento střih, stejně jako anglický zvýrazňuje ramena, saka jsou střižena do výrazného V a délka je výrazně kratší, než u amerického typu. Tato saka byla dříve šita bez zadních rozparků, dnes jsou však šita obvykle se dvěma zadními rozparky, knoflík může být pouze jeden, dva, či tři a více. Výjimkou nejsou ani dvouřadá saka. Italský styl se také odlišuje klopami, které jsou spolu s náprsní kapsou umístěny výše. Dalším způsob, jak jej rozeznat jsou světlé krémové, i pastelové barvy, které používají právě Italové, anglické a americké obleky se drží spíše tmavých barev.

[5]

5.2 OBLEK

Oblek je dnes nejběžnější formou formálního pánského oděvu, lze ho nosit přes den, ale i večer. Obleky mohou být dvoudílné nebo třídílné, tedy s vestou, podmínkou však je, že sako, kalhoty a případně i vesta jsou ze stejného materiálu, tedy i vzoru. Dnes již ne moc běžně nošená vesta měla a má za úkol pozdvihnout formálnost jednořadého obleku. Oblek může mít několik podob jako formální, ležérní a sportovní, liší se nejen střihem a materiálem, ale i druhy kapes a zdobením.

Již zmíněný oblek anglického typu, který byl od počátku 20. století na špici, byl předčít Itálií, která přinesla vysokou eleganci, dnes je tak možnost vybrat si ze široké škály sákových jednotlivých typů. Co se materiálů týče, dříve byly tkaniny hutné a těžké, tvořené přírodními materiály, především vlněnými. Postupem času byly materiály odlehčeny a jsou využívány příměsi umělých materiálů pro lepší vlastnosti. Materiál vhodný do společnosti by měl být lesklý, ve smyslu hladce tkaného materiálu a co nejméně mačkávký, což čistě přírodní materiály moc dobře nesplňují. Co bych ale ráda zmínila je, že dnes je kladen důraz především na přírodní materiály, které jsou využívány ve vysoké módě, proto musí být kladen důraz na vysokou kvalitu zpracování.

Pro formální obleky do společnosti jsou vhodné pouze barvy černé, šedé a tmavě modré, pro formální události se rozhodně nenosí zemité barvy a barvy světlé, jako je např. béžová, ty jsou vhodné pouze na denní nošení a rozhodně ne do kancelářského

prostředí. Vhodnou barvou přes den je šedá a to v celé její škále, i když je pravda, že barvy by měly být postupem dne tmavší. Možný je i oblek modré barvy. Toto pravidlo také zadává, že večer by pánové měli obléknout pouze černý nebo tmavomodrý oblek beze vzoru, povolen je pouze jemný vzor, jako je vlasový proužek nebo vazební vzory hrající si s odlesky.

Oblek, jak již bylo řečeno, může být jednořadý, či dvouřadý, oba typy jsou si, co se postavení týče rovny. Dvouřadý oblek zajišťuje větší zabalení těla, což může zakrýt jisté nedostatky, postava je však dvěma řadami knoflíků rozšířena. Dvouřadý oblek také způsobuje problémy při rozepnutí, kdy jeho široké přední díly nehezky plandají v prostoru. Dvouřadé sako může být rozepnuto pouze tehdy, pokud muž usedne, jednořadé sako může být rozepnuto i v případě, že muž hovoří během pracovního kontaktu. Sako musí být vždy zapnuté při projevech, podávání ruky a seznamování, tedy pokaždé, kdy je muž středem pozornosti.

Pod oblek je přípustná pouze košile s dlouhými rukávy, ty by měly 1 cm vykukovat z rukávů saka. Manžety by měly být v kombinaci s kravatou dvojité přeložené. Druh košile nám také určuje typ límce. Do klasického obleku je vhodná košile s francouzským nízkým límcem, který je široce rozevřený a italský vysoký límec úzce rozevřený, který je obvykle zapínán na dva knoflíky. Nabízí se i varianta se střední výškou límce, který je buď úzce sevřený, nazývaný „kentský“ a široce rozevřený „žraločí“ límec. Další varianta, která se nabízí k ležérním sakům, je límec button down, který má na špicích límce dírky připnuté na knoflíky, košile s tímto typem límce se však nehodí na formální akce. Pravidla etikety také praví, že délka rukávu by se měla dotýkat kořene palce, tedy hned pod zápěstím a límeček košile by se měl svými špičkami dotýkat výstřihu saka. Barva pro formální akce, především pro ty večerní, by měla být bílá, dovolena je ale i světle modrá. Přes den je paleta barev poměrně rozmanitá i co se barevných kombinací a vzorů týče.

Ne příliš velkou, ale velmi důležitou součástí obleku je kravata. Šířku kravaty je třeba zvolit podle typu límce, pokud je límec široce rozevřený, muži volí kravatu větší šíře a naopak. Velmi důležitý je i typ uzlu, do úzkých variant límce musí být zvolen spíše klasický kravatový uzel, který je úzký a podlouhlý, do typu, jako je žraločí límec je vhodný trojúhelníkový uzel, který prostor mezi okraji límce zaplní. Druhů uzlů je dnes nepřeberné množství, i co se týče kreativních variant, těmi základními jsou ale *four in hand*, *Shelbyho/Prattův* a *windsorový* uzel. Kravata je z hedvábného materiálu, tkaniny

jako klasická vlna a kašmír byly vhodné na venkov, dnes je možné doplnit jimi např. dress code smart casual. Délka uvázané kravaty by měla vždy lehce překrývat sponu opasku, neměla by být kratší, ani delší. Jako funkční doplněk zle použít kravatovou sponu, která zabrání např. tomu, aby jste si ji namočil do jídla, ale také je vítaným zpestřením dress codu. Barva a vzor kravaty je volen dle barvy a vzoru košile a obleku.

Důležitá je volba bot, k obleku jsou přípustné pouze boty na zavazování, tedy derby a oxford. Přes den mohou být boty hnědé nebo jinak barevné, doplněné barevnými proužky nebo štepováním. Večer jsou jedinou možností pouze černé boty. Boty jako mokasíny jsou přípustné pouze, jsou-li sako a kalhoty z jiného materiálu, světlá barva je možná pouze v kombinaci se světlým outfitem, který je nošen na akce, jako jsou garden party nebo dopolední povyražení po městě, jedná se tedy o méně formální oblékání. S botami by měly ladit ponožky, ty by nikdy neměly být kontrastní, není-li to záměr a bílé ponožky se nenosí k žádné jiné formě oblečení, než sportovní. Délka ponožek by měla být taková, aby pánům nevykukovala holá pokožka, ani když se posadí s nohou přes nohu.

Na konec zbývá už jen doladit pár posledních doplňků, jako je kapesníček v náprsní kapse, šle nebo opasek. Kapesníček samozřejmě není povinností, neřídí se zde ani žádnými pravidly a omezeními, zle ho nosit s rozhalenkou i kravatou, důležité je dosáhnout harmonického celku. Pásek zvolený k obleku by měl být kožený a ladit s botami, přezka je jednoduchá, čím jednodušší, tím formálnější. Pásek může mít vyražený vzor nebo být štepovaný, další variantou jsou exotické kůže, které jsou strukturované. Pokud chce muž vyniknout z davu, může zvolit šle, ty jsou nošeny pouze s kalhotami, které nemají poutka na pásek. Šle by měly opět korespondovat se zbytkem oblečení.

Poslední nedílnou součástí muže v obleku je taška, ta je barevně sladěna s botami a páskem nejlépe z koženého materiálu. Měla by být co nejlépe uzpůsobena potřebám pravého businessmana. [4]

5.3 NEFORMÁLNĚ FORMÁLNÍ

Do jednotlivých skupin budou rozděleny a popsány dress cody, které pracují s formou obleku nebo jeho částmi. První bude zmíněno slovo casual, zde se vůbec nejedná o obleky, naopak jde o oblečení, které pánové nosí v běžném životě pro pohyb ve městě. Aby vypadali lépe, volí blejzry, či saka sportovního stylu v kombinaci s džíny nebo

chinos kalhoty. Dále bude zmíněn smart casual, což je vyšší forma casual, vlastně se pohybuje v rovině mezi ním a bussines casual. Smart casual je obvykle spojován s košilí a džínami nebo chinos, doplněné sakem nebo elegantním blejzrem. Pokud se pánové nechystají na formální schůzku, mohou být v denních hodinách a teplých destinacích zvoleny mokasíny, jako jsou loafers nebo monk shoes, v chladném počasí je možné obout chelsea boots. Večer jsou na místě vždy derby shoes, oxford jsou pro tento dress code příliš formální. Bussines casual vychází z klasického obleku, avšak má pár výjimek. Oblek není z jednoho typu materiálu, ale sako a kalhoty mohou být jiné. Měl by být však volen stejný druh textilního materiálu. Pánové mohou být kreativní v oblasti barev i vzorů, které musí být sladěny. Z mé zkušenosti vím, že nejlépe funguje kombinace druhého kousku v barvě, která je v minimu použita na tom prvním. Tímto pravidlem se řídím především, když jsou k outfitu kombinovány doplňky jako pásek, kapesníček, kravata nebo šátek, či šála, které je třeba propojit se zbytkem oblečení.

[4]

5.4 DRESS CODY UPADAJÍCÍ DO ZAPOMNĚNÍ

V této kapitole se bude má bakalářská práce věnovat dress codům, jako jsou *black tie*, *white tie* a *žaket*. Všeobecně jsou tyto formy obleků opomínány a z vlastní zkušenosti vím, že většina lidí mnohdy ani neví, co si pod těmito názvy představit a jak dress cody popsat, natož, aby znali pravidla jejich nošení. Z mého pohledu je to velmi smutné zjištění, avšak jako zastání musím potvrdit, že dress cody jako *white*, či *žaket* nejsou již téměř k vidění a na běžných pozvánkách se neobjevují. Jediný smoking je ještě stále k vidění, ale i přes to ho skoro nikdo z běžných smrtelníků neměl na sobě. Kde je však stále k vidění, je například červený koberec, banket a různé galavečery. Povšimněte si, až budete večer něco takového sledovat v televizi, kolik mužů neodhadlo dress code, a nezvolili ani tmavý oblek, natož příslušný smoking.

Mým cílem je, aby byly tyto dress cody připomenuty, i přes to, že je odlišná doba plná změn. Napadají mě myšlenky, zda je nyní opravdu v „módě“ pouze oblek, který přesto mnoho mužů neovládá, či je to pouze laxnost a neznalost etikety.

5.4.1 ŽAKET

Jak již bylo zmíněno v popisu historické části, žaket býval nejformálnějším denním dress codem a zůstal jím i dodnes, je však nošen pouze na speciální příležitosti, jako je svatba nebo je předepsán k jiné denní příležitosti. Žaket byl na očích celému světu při královské svatbě prince Williama a Kate v roce 2011 a též při svatbě prince Harryho a Meghan v roce 2018.

Tento dress code je tvořen sákem s obloukově střiženým dolním okrajem, který je od předních dílů prodlužován k dílům zadním. Zadní délka tak sahá lehce nad podkolenní jamky. Sako je šito s fazonou stejného materiálu, jako sako černé nebo šedé barvy, se zapínáním na jeden knoflík. K saku náleží černo-šedé pruhované kaloty, či šedé, je-li šedé sako. Šedá je i vesta, popřípadě běžovo-žlutá, která je pak nazývána jako „buff“. Přípustnou košilí je pouze bílá s klasickým límečkem doplněná šedým plastrónem nebo regentou. Plastrón je šátek s perlou, který je obdobou šátku nošeného před objevením kravaty a regenta je šitá kravata. Žaket však povoluje kombinovat i stříbrno-šedé kravaty běžné formy nebo kravaty, které jinak barevně odpovídají daným požadavkům. K žaketu jsou nošeny černé kožené oxfordky, doplňky jsou cylindr a jelenicové rukavice jak jinak, než šedé barvy. [4]

5.4.2 STRESEMENN

Stresemann je určitou formou žaketu, vlastně z něj vychází. Svůj název získal díky německému politikovi Gustavu Stresemannovi, kterému nevyhovovaly šosy žaketu, a tak preferoval střih bez nich. Vzniklo tedy sako střihu, jaký známe dnes a zbytek obleku je stejně jako žaket tvořen šedou vestou a pruhovanými, černo-šedými kalhotami a bílou košilí doplněnou o kravatu. Namísto cylindru vše doplňovala buřinka.

Stresemann byl oblekem určeným pro celodenní nošení, vypadal slušně, jednoduše a zároveň v sobě nesl část formality žaketu. [4]

5.4.3 SMOKING

Smoking, neboli black tie, v Americe též známý jako tuxedo, je dnes považován za nejvýše formální dress code, dříve tato funkce náležela fraku, který byl a je finančně velmi náročný, a proto již dnes, dle mého názoru není hostiteli po jejich hostech vyžadován. Pravidlo smokingu je, že smí být nošen teprve od 18. hodiny, ne dříve.

Výjimkou jsou pouze příležitosti, na které hostitel smoking přímo určí, i přes to, že je příležitost konána dříve, tou může být například svatba. Mladé páry, které chystají velkou, pompézní svatbu často předepisují black tie, nebo spíše creative black tie, i když by tato příčka měla patřit vždy žaketu. Z mého pohledu je smoking atraktivnější a poskytuje více barevných variant a proto si jej lidé volí spíše, než žakety. Vedoucí příčka běžných svateb dnes však patří klasickému obleku, který volí většina svatebčanů. Smoking je tvořen sakem s lesklými klopami z hedvábí nebo sametu, jednořadým, či dvouřadým zapínáním. Barva je vždy černá nebo tmavomodrá, k jiné příležitosti může být i barva bílá s černými klopami a černými kalhotami. Kalhoty mají na vnějších stranách nohavic jeden lampas stejného materiálu, jako klopky saka. Je-li sako černé, či bílé, kalhoty jsou černé, pokud je sako tmavomodré, kalhoty jsou stejné nebo černé barvy. Součástí smokingu je vždy bílá košile s dvojitými manžetami pro manžetové knoflíčky, přední zapínání je buď skryto légou a nebo musí být knoflíčky stříbrné nebo perleťové a měly by ladit s manžetovými. Límec je buď jako u klasické košile a podle jeho typu volíme vhodnou velikost motýlka, nebo lomený, který byl dříve součástí fraku. Jak již bylo řečeno, součástí smokingu je motýlek, a to vždy černé barvy. Ke smokingu náleží také černá šerpa, nebo spíše pás, jímž je překryt přechod košile a kalhotového pasového límce. Pás je obvykle šit se sklady, které jsou směřovány nahoru, je to díky starému zvyku, kdy si pánové do skladů vkládali své peníze. Místo pásu je možné zvolit černou vestu stejného materiálu, jako sako a kalhoty, délka vesty by měla lehce překrývat horní lem kalhot. Pod vestu lze kombinovat i šle, ty by měly zůstat po celou dobu skryty. Nosí se jen v případě, že kalhoty neudrží na svém místě a kloužou dolů, tomu by však mělo zabránit šití na míru.

Ke kompletnímu dress codu black tie chybí už jen černé lakýrky, u kterých není nutné šněrování, zle kombinovat i lesklá perka s hedvábnou smyčkou a bílý kapesníček složený v náprsní kapse.

Pár následujících řádků bude věnováno odvětví dress codu creative black tie, ten je od klasického black tie odlišný větší barevností, ale forma obleku zůstává stále stejná. Jak z názvu creative vychází, nabádá ke kreativě, tedy jisté barevné obměně zvolených kousků s tím, že košile zůstává vždy bílá. Lze tedy využít barevného motýlka nebo sako a kalhoty jiných barev nebo vzorů, lze se také zaměřit na detaily jako je barevné štepování bot. Ze šperků jsou podmínkou manžetové knoflíčky, které zde nemusí být nenápadné, sako lze doplnit i decentní broží, která celý outfit dokreslí. [4]

5.4.4 FRAK

Frak, white tie, který je znám pod dress codem white tie a jedná o nejvyšší a nejvýznamnější formu dress codu. Byl viděn pouze ve večerních hodinách na galapremiérách, oficiálních ceremoniích, galaplesech a při setkání s významnými lidmi, jako jsou hlavy státu, kdy je obvykle dress code předem předepsán. Dnes již bohužel tak „často“ nošen není. Na kom ho je však možné spatřit, je královská rodina

Sako a kalhoty fraku jsou typické černou barvou, klopý saka jsou lesklé zhotovené z černého sametu nebo hedvábí, stejně tak jsou zhotoveny dva proužky na každé z vnější strany nohavic. Tyto proužky na úzce střižených nohavicích se nazývají lampasy. Sako je dlouhého střihu se dvěma šosy a krátce střiženými předními díly, ty mají na každé straně tři látkou potažené knoflíky, které však nejsou určeny k zapínání. Zapínání se nepoužívá z důvodu, že sako fraku zůstává vždy rozepnuté, proto je pod sakem vždy nošena vesta bílé barvy ve večerních hodinách a černé barvy v hodinách denních. Přední díly vesty jsou střiženy do špiček, a její délka je vždy o pár centimetrů delší, než délka je předních dílů saka.

Nezbytnou součástí fraku je bílá košile s lomeným límečkem, krycí légou nebo bílými knoflíčky a dvojitými manžetami pro elegantní manžetové knoflíčky, to vše doplněné bílým motýlkem.

Z bot jsou voleny černé lesklé šněrovací boty, nejlépe typu oxford, pod které patří pouze černé vysoké ponožky, či podkolenky. Frak je doplněn bílými rukavicemi a černým cylindrem.

Jediným šperkem, který může muž v kombinaci s frakem mít, je snubní prsten, zbylé šperky jsou nevhodné. Frak je také jediným přípustným dress codem, ke kterému lze připnout řádový klenot *in natura*, popřípadě i v kombinaci se šerpou. [4]

PRAKTICKÁ ČÁST

Má bakalářská práce bude v praktické části zaměřena na tvorbu šperku, který bude přizpůsoben mnou vybranému dress codu, při čemž bych ráda materiálem i tvarem vyjádřila výši jeho formálnosti.

Myšlenka, že budu na bakalářskou práci tvořit šperk, se zrodila na jaře loňského roku, tedy jaro 2018, kdy jsem si také zvolila téma pánských formálních dress codů, o které se zajímám již tři roky.

Tuto část bych ráda vedla podobně, jako svůj deník, jelikož se mé myšlenky velice rychle střídají-některé se vrátí a některé nenávratně zapomenou, byť by byly užitečné a přínosné. Budu se tedy snažit okamžitě zapisovat vše, co mne napadne a osloví dříve, než mou mysl opět opustí.

Již před začátkem semestru se zrodil nápad, že by bylo vhodné jako materiál použít porcelán, je přeci považován za lepší zboží, a pokud má krásnou malbu a je celkově dochován, má i dnes svou cenu. Přemýšlela jsem, že by byl skvělý pro tvorbu doplňků pro white tie, jeho bělost a čistota by byly určitě vhodné. Po konzultaci jsme se shodli, že bych měla jeden talířek obětovat a rozbít ho na kousky, které jsem chtěla zkoušet brousit do tvaru. Broušení mně již od začátku bavilo, jen nešlo zhotovit to, co jsem si představovala, například rovný ostrý přechod mezi obroušenou částí bez glazury a glazurou. To bylo způsobeno tím, že se při odbrušování jednotlivé části glazury odlamují a tudíž se nikdy nepodaří dosáhnout ostrého přechodu.

Další variantou bylo využití měkké hmoty porcelánu pro vlastní vytvarování a vypálení, avšak jsem tuto metodu nevyužila, jelikož jsme při dalších konzultacích zjistili, že by bylo dobré směřovat šperk někam jinam a využít jiné techniky, než které jsou běžně využívány.

Další variantou se pro mě stalo sklo, se kterým se dá zajímavě pracovat, chtěla jsem ho využít zprvu samotné, potom jsem si ale řekla, že bych měla využít i nějaký drahý kov, vybrala jsem tedy stříbro. Stříbro se mi zdá pro mnou bakalářskou práci cenově dostupné, ale také dostatečně okázalé na to, aby zdobilo například smoking.

Jako zkoušku jsem zvolila skleněné sekané perle, tedy rokajl, jeden byl křišťál a druhý simulovaný, chtěla jsem zjistit, jak bude povrchová úprava reagovat na tepelné podmínky. Vzala jsem kus zbytku vytvrdlé sádry a vyškrábala do ní díрку v požadovaném tvaru, dále jsem do ní nasypala menší vrstvu korálků a začala ji zahřívat a roztavovat pomocí hořáku dostupného v naší dílně. Mou představou bylo, že se korálky pomocí tečení vrchních vrstev lehce slinou, ale zůstane původní struktura. Když se spodní vrstva slinula, přisypala jsem další a snažila se ji opět spojit, takto několikrát, dokud jsem neměla pocit, že je vrstva dostatečná. Po vyjmutí slinutých korálků jsem použila karborundový válec pro obroušení vrchní vrstvy, při prvních pokusech o propojení korálků se mi ale při broušení korálky odlupovaly a efekt nebyl takový, jakýbyl požadován a očekáván. Při dalších pokusech jsem se snažila, aby se korálky více spojily a při broušení se neodlupovaly, to se po několika pokusech začalo dařit, ale i zde mé pokusy skončily a prozatím dále nevedly.

V průběhu, práce na zimní semestr, jsem neustále přemýšlela, do jaké formy pánský šperk dostat a k jakým dress codům ho zvolím. Již od začátku jsem chtěla vytvářet šperky pro dress code *Black tie*, tím jsem si byla jistá. Dále jsem přemýšlela, zda vytvořit i něco pro *Creative black tie*, či méně formální odvětví *Smart casual*, kterým se u Moniky Černé hodně zabývám. V průběhu tohoto semestru byla poměrně intenzivně psána teoretická část mé bakalářské práce, když jsem narazila na techniku smaltu a pomyslela si, že přesně to bych chtěla zkusit. Smalt se zdál dostatečně vznešeným materiálem a též je vhodný v kombinaci se stříbrem, které jsem chtěla použít.

Nejdříve bylo třeba kusy kovů vyžítat kvůli rekrytalizaci, aby se ve vypalovací peci nekroutily, dále byly omořeny v kyselině a smirkem zbaveny všech zbylých oxidů, které by smaltu bránily v přilnutí. Po té bylo třeba zapnout pícku a nechat ji rozpálit na 800°C, v mezičase, než bylo dosaženo této teploty byl čas připravit si samotný smalt. Na ten je třeba hmoždír, do kterého se prášek nasype, zalije se vodou a rozmílá o hmoždír. Toto je prováděno kvůli zbavení se oxidů v prášku smaltu. Zabarvená voda byla vždy opatrně odlita a prášek byl zalit čistou vodou, dokud nebyla voda čirá, až pak byl prášek, nebo spíše kaše připravena k použití. Plíšky, které byly připraveny k použití by měly mít naprosto čistý povrch zbavený i veškeré mastnoty, proto se při jeho manipulaci musí používat pinzeta. Pro nanášení byly použity štětečky. Kaše nesměla být moc vodnatá, aby po odpaření vody zbyla na plíšku alespoň nějaká vrstva, ale také ne moc suchá, jinak na štětcu ztratí všechnu vodu dříve, než je aplikován na plíšek a není pak možné kaši rozetřít. Po úspěšné aplikaci byly plíšky položeny s kovovou sítku určenou jako podklad pro vypalování na vrch pícky, aby vyschla všechna voda, a smalt se tak při vypalování zcela nerozprášil. Pokud je nanesený povrch matný, až sedavý, znamená to, že je prášek suchý a může být vložen do pícky, kde se ponechá 3-4 minuty a po vyjmutí se opět nechá zchladnout na vrchu pícky. Avšak s dalšími pokusy bylo zjištěno, že ani tato technika mi nedovolí vytvořit něco zcela nového a neokoukaného.

Mé další kroky vedly k textiliím a pánským motýlkům samotným, zprvu byla myšlenka vymyslet konstrukci z drátků, která by usnadňovala vázání uzlu motýlka, či kravaty a nakonec vznikl cíl odstranit veškeré vázání i zapínání. Nejdříve byly vystřiženy papírové prototypy a byly zkoušeny různé tvarové typy a typy systémů pro motýlky, které musí být možno přetáhnout přes hlavu a zároveň je utáhnout do přijatelných rozměrů. Jako první vznikl systém ze dvou nasazovacích spon ve tvaru C, první spona umožňovala pás motýlka utáhnout u krku a druhá spona umístěná kolmo, utažení motýlka jako takového. Jednalo se však o velmi primitivní systém, který bylo třeba vylepšit a tak vznikaly nápady, díky kterým jsem se dostala k finální verzi spony. Spony byly nejdříve zhotoveny na zkoušku, a to z měděných plíšků a motýlky byly ušity ze syntetického materiálu. Po zjištění, že systém funguje, byly zhotoveny dvě spony ze stříbra a bylo ušito více typů motýlků z pravého hedvábí s vnitřní výplní bavlněného plátna a pár z nich vyplněné a podlepené vlizelínem, což nesplňovalo požadavky.

Dále byla moje práce zaměřena na vazby tkanin používaných na šití sak, kde jsem se snažila pracovat s jejich vazbou, či vzory a povýšit je. Během získávání informací o historii šperku jsem si vše urovnala a řekla si, že by se nyní, v této nové době mohl šperk ubírat také ve formě látky samotné. Již několik desetiletí lidstvo využívá tkaný vzor jako materiál samotný a mě napadlo vzor nebo vazbu zdůraznit, vždyť přeci to dělá tkaninu originální a odlišnou od těch ostatních, a tak jsem začala zkoušet různé možnosti, které mi konkrétní tkanina dovolí. Začala jsem je párat a znovu zatkávat, vycpávat a prošívát hedvábíčkem, u některých z materiálů byl využit drátek ryzího

stříbra pro vyšívání, prošívání a jiné aplikace na látku, které by měly pánský outfit pozvednout a být jeho nedílnou součástí.

V posledním týdnu před odevzdáním písemné části mé bakalářské práce mě napadá další zjednodušená varianta spony pro upevnění pánského motýlka a tak doufám, že se mi podaří tento typ spony zhotovit a přiložit nafocenou práci.

Hlásím se o dva dny později, kdy se mi podařilo spony úspěšně zhotovit, a tak mám kolekci čtyř kovových spon na motýlky a jeden látkový tunýlek na stejném principu. Dvě spony jsou zhotoveny ze stříbra a dvě novější z mosazi, všechny tyto výrobky budou ještě odneseny na porhodiování, aby bylo dosaženo lepších povrchových vlastností.

Nyní budou popsány použité materiály pro zhotovení mé praktické části bakalářské práce.

STŘÍBRO- Jedná se o dobře tvárný kov bílé lesklé barvy s chemickou značkou Ag, tento kov je také mezi všemi kovy nejvodivější. V přírodě se vyskytuje v krystalické podobě ryzího stříbra, které je mnohdy dále rafinováno. [6]

MĚĎ- Měď je značena chemickou značkou Cu a jedná se o kujný a tažný kov načervenalé barvy. Měď je obvykle v přírodě nalézána v kombinaci s nerosty a velmi výjimečně je nalezena v ryzí podobě. [7]

RHODIUM- Chemickou značkou tohoto bílého tažného kovu je Rh. Rhodium v čisté podobě je vysoce odolné vůči všem kyselinám, kromě lučavky královské, koncentrované kyseliny chlorovodíkové sycené kyslíkem a horké koncentrované kyseliny sírové. V přírodě lze rhodium nalézt v platinových rudách nebo zlatonosných pískách. [8]

BAVLNA- Bavlna je materiál rostlinného původu získávaný z keře bavlníku. Chomáčky jsou bílé, u některých druhů bavlníků mohou mít žlutý, až hnědý nádech. Sběr bavlny je prováděn povětšinou ručně v několika etapách, přesněji ve 2-4, a to kvůli nerovnoměrnému zrání, druhá sklizeň však bývá nejkvalitnější. Nejdříve se pomocí

chemické látky defoliantu odstraní listí, následuje sklizeň a odzrnění chomáčků, bavlněná vlákna jsou dále čištěna a zpracována. [9]

VLNA- Vlna je materiál živočišného původu a získává se stříháním. Z jedné ovce je v průměru okolo 12 kg vlny ročně, avšak z celkového množství je více, jak 50% obsažen pot, tuk a nečistoty. Stříhači ručně ostříhaná vlna je v balících zaslána do vlnářské dílny, kde je vlna vyprána v karboniové lázni, jež obsahuje kyselinu sírovou, ta zuhelnatí nečistoty obsažené ve vlně. Tímto procesem je také vlna zbavena přirozené mastnoty, která jí musí být dodána zpět. Dále je zušlechťována barvením a zaslána na zpracování pro spřádání. [10]

HEDVÁBÍ- Vlákno pravého hedvábí je získáváno z kokonu bource morušového. Kokon je vhozen do horké vody, což způsobí, že pojivová látka sericin změkne a je možné vlákno odmotávat. Při zpracování je kokon dělen na tři části- přední část, střední část (gréž) a vnitřní část. přední část cca 500-1000 m je odmotána jako méně kvalitní a nerovnoměrná, střední část, tedy gréž je nejkvalitnější částí kokonu a je využita pro vysoce kvalitní výrobky. Toto vlákno je však ještě třeba máčet v louhu, kdy se látka sericin zcela odklíží a vlákno tak dostane svůj typický lesk. Po navinutí na cívku je pak zpracováno a zušlechtěno. [11]

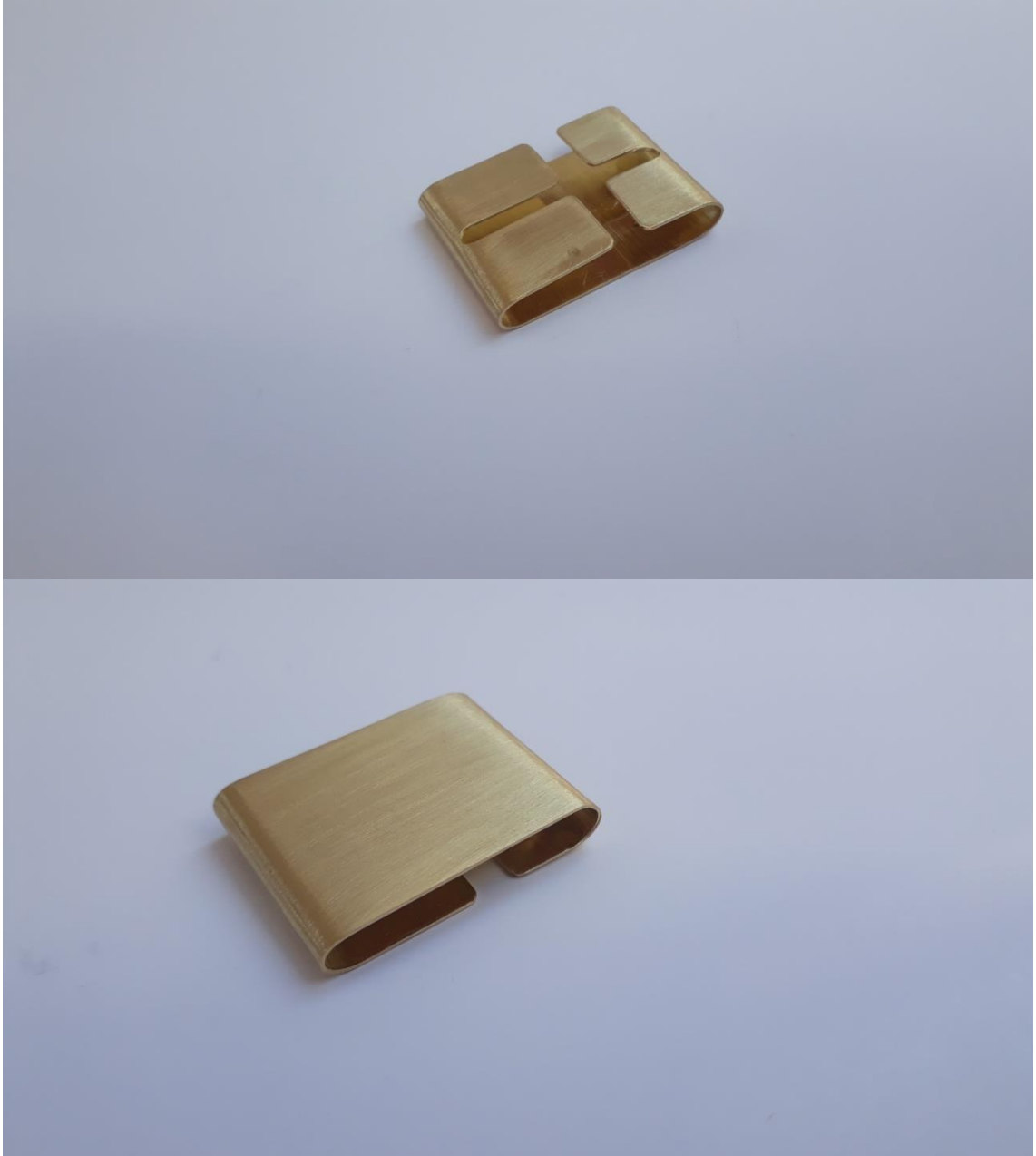
6. ZÁVĚR

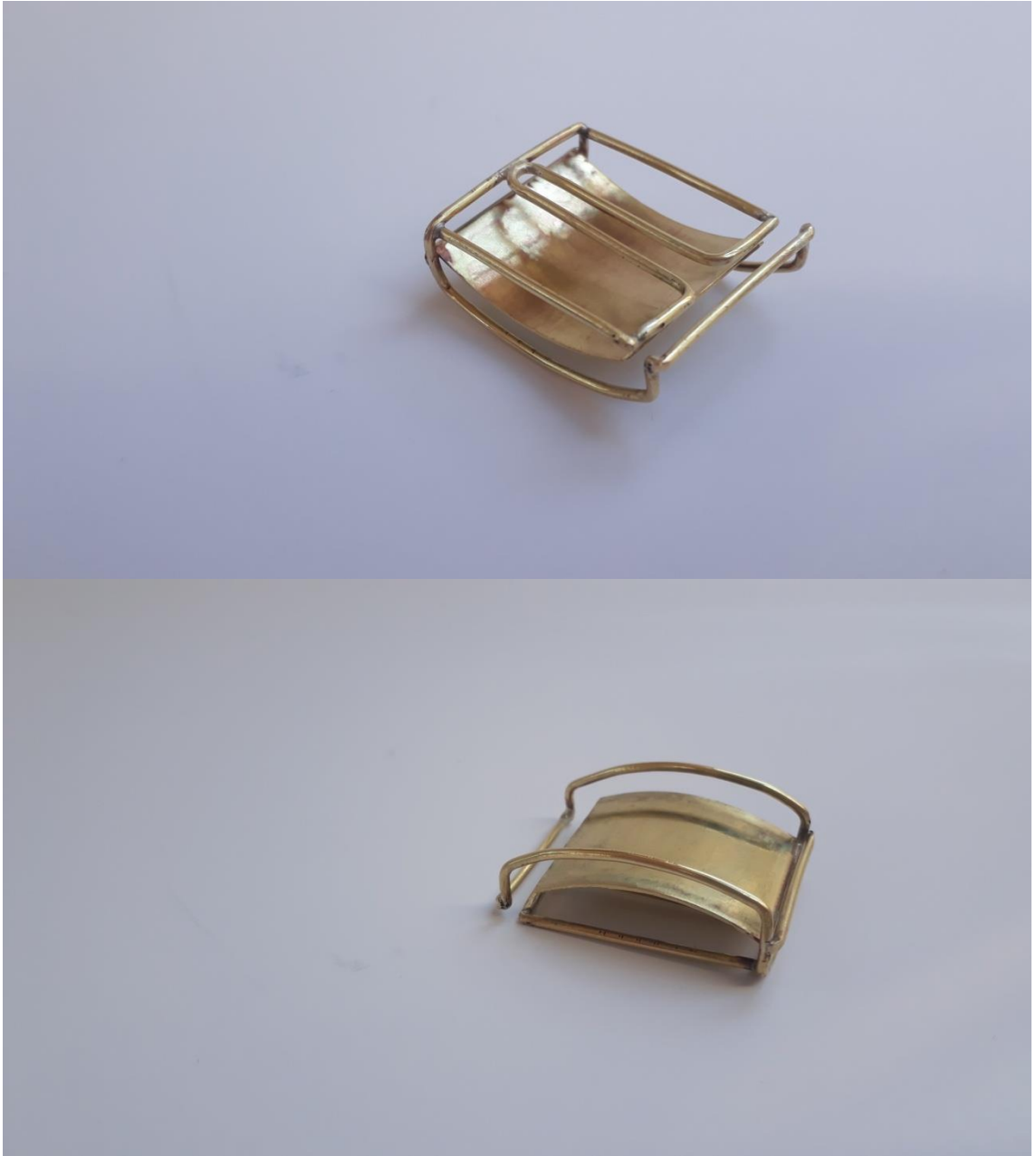
Závěr, těžko uvěřit, že jsem došla až k němu. Od prvního týdne, kdy jsem popsala první stránky mé bakalářské práce, se to zdá být pouze chvilka, avšak je to sedm měsíců. Jsem ráda, že mé vzdělání v oblasti pánských dress codů a šperků mohly být rozšířeny, právě díky bakalářské práci, která mě o to více bavila. V praktické části došlo, dle mého názoru k velkému posunu myšlenek a nápadů a jsem velmi ráda, že jsem se mohla opět vrátit k šití, jak ručnímu, tak strojovému. Avšak musím s ostudou přiznat, že jsem za tři roky zapomněla, jak pracovat s průmyslovými stroji, přeci jen můj domácí stroj z Lidlu funguje trochu odlišně. Každopádně bylo zajímavé propojit šití se šperkem. Na závěr bych chtěla říci, že zhotovení všech šperků mě velmi bavilo a navzdory prvním třem semestrům, kdy jsem se studiem šperku velmi bojovala a těžce se mu přizpůsobovala, se těším, až si opět zhotovím nějaký šperk pro radost a nebráním se myšlence, že bych se šperku mohla v budoucnu i nadále věnovat.

Velké díky patří paní doc. M.A. Ludmile Šíkolové, která mě ve šperku po tři roky trpělivě vedla, a že to se mnou někdy nebylo snadné a obrovské díky Mgr. Janě Válkové-Střílkové. Jsem velmi ráda, že na naši katedru přišla a ve šperku, jeho vnímání a rozmyšlení o něm mi velmi pomohla. Jsem také velmi ráda, že mě mou bakalářskou práci nechala vypracovat svobodně a věnovat se oblastem, které mě zajímaly.

7. FOTODOKUMENTACE

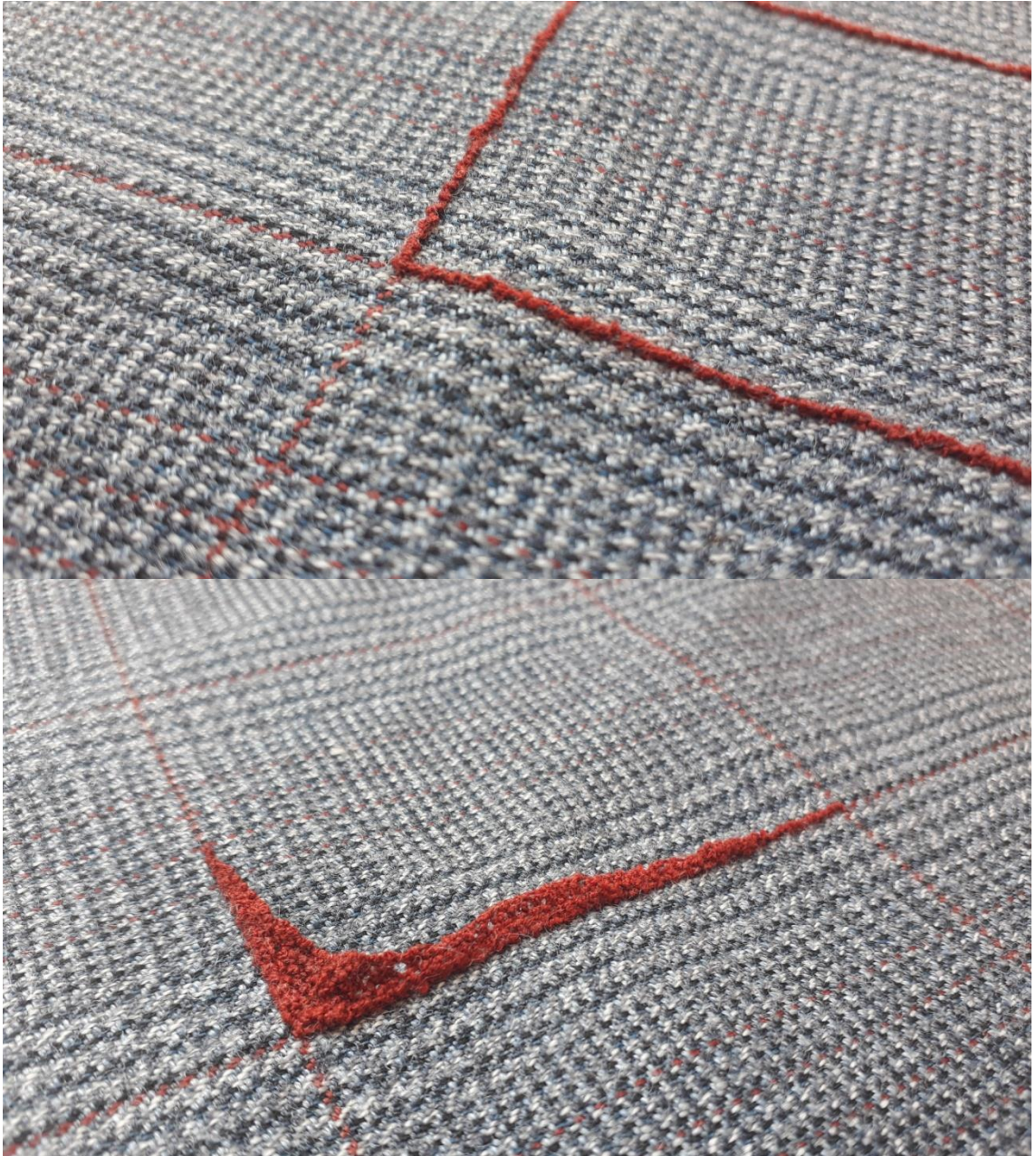

8. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Naše řeč – Anglická a hybridní kompozita v současné češtině a jejich adaptace. Naše řeč - Základní informace [online]. Copyright © 2011 [cit. 11.11.2018]. Dostupné z: <http://naserec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7515>
- [2] (Móda: obrazové dějiny oblékání a stylu. Praha: Knižní klub, 2013. ISBN 978-80-242-4170-8.)
- [3] KRÍŽOVÁ, Alena. *Šperk od antiky po současnost*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015. Dějiny odívání. ISBN 978-80-7422-311-2.
- [4] NOVÁ VELKÁ KNIHA ETIKETY, Copyright © Ladislav Špaček, 2008 Photos © Filip Habart, 2008
ISBN 978-80-204-1954-5
- [5] Vyznejte se v oblecích - FashionMagazin.cz - Móda pro muže. *FashionMagazin.cz - Módní magazín. Váš zdroj inspirace* [online]. Copyright © O módě píšeme již od roku 2012 [cit. 25.02.2019]. Dostupné z: <https://www.fashionmagazin.cz/vyznejte-se-v-panskych-oblecich/>
- [6] Stříbro, chemický prvek Ag, popis a vlastnosti. *Periodická soustava prvků* [online]. Copyright © 2009 [cit. 14.04.2019]. Dostupné z: <http://www.prvky.com/47.html>
- [7] Měď, chemický prvek Cu, popis a vlastnosti. *Periodická soustava prvků* [online]. Copyright © 2009 [cit. 14.04.2019]. Dostupné z: <http://www.prvky.com/29.html>
- [8] Rhodium, chemický prvek Rh, popis a vlastnosti. *Periodická soustava prvků* [online]. Copyright © 2009 [cit. 14.04.2019]. Dostupné z: <http://www.prvky.com/45.html>
- [9] Bavlna – Wikipedie. [online]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Bavlna>
- [10] Ovčí vlna – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ovčí_vlna
- [11] Hedvábí – Wikipedie. [online]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Hedvábí>

8.1 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr.1 Habit s culotte kalhoty

https://www.google.com/search?biw=1600&bih=783&tbm=isch&sa=1&ei=PBCeXJy9HPCX1fAPieyU4Aw&q=+p%C3%A1nsk%C3%BD+habit+18.+st&oq=+p%C3%A1nsk%C3%BD+habit+18.+st&gs_l=img.3...22127.27538..27949...0.0..0.129.788.5j3.....1...1..gws-wiz-img.7iVpRtNW598#imgsrc=A22G-X1X0eMoIM:

Obr.2 Kord s pochvou z 18. st.

https://www.google.com/search?biw=1600&bih=783&tbm=isch&sa=1&ei=1BWeXI7qNpuC1fAP86ukiAk&q=kord+18.+st&oq=kord+18.+st&gs_l=img.3...10023.14046..14646...1.0..1.749.1986.2j4j5-1j1.....1....1..gws-wiz-img.....0j0i30j0i19j0i5i30i19.JDfMn0oouDI#imgsrc=bH1_bh7w1dLZMM:

Obr.3 Hodinky z 18. st. Zdobené perlami

https://www.google.com/search?biw=1600&bih=783&tbm=isch&sa=1&ei=5RWeXLv2LqqH1fAPwZ-X0AI&q=hodinky+18.+st&oq=hodinky+18.+st&gs_l=img.3...359600.363115..363479..1.0..0.490.2020.3j3j0j1j2.....1....1..gws-wiz-img.a0NF8vynq_Q#imgsrc=tCGuRz23JhwAzM:

Obr.4 George Beau Brummel [2]

https://www.google.com/search?q=brummel&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjn4Oaw8qvFAhXDyqQKHfwtB84Q_AUIDigB&biw=1920&bih=969#imgsrc=dlgyhvGmtpwC5M:

Obr.5 Gentlemani 19. století

https://www.google.com/search?biw=1600&bih=783&tbm=isch&sa=1&ei=bfuyXPmxBryR1fAPy6eL-Ag&q=p%C3%A1nsk%C3%BD+oblek+19+stolet%C3%AD&oq=p%C3%A1nsk%C3%BD+oblek+19+stolet%C3%AD&gs_l=img.3...118987.127238..127592...1.0..0.227.964.0j2j3.....1....1..gws-wiz-img.CgBnO40BU5Q#imgdii=f9qCbeLb6Z_38M:&imgsrc=i5M8iAf6NN2FPM:

Obr.6 Kravatové jehlice s granáty

https://www.google.com/search?biw=1600&bih=783&tbm=isch&sa=1&ei=Lv-yXNGcIc6e1fAPicqBkAc&q=p%C3%A1nsk%C3%A1+jehlice+1850&oq=p%C3%A1nsk%C3%A1+jehlice+1850&gs_l=img.3...251432.254948..255289...0.0..0.254.2351.0j9j4.....1....1..gws-wiz-img.....35i39.u0dg62NQuxs#imgsrc=79U_wqjivWvEnM:

Obr.7 Zúžený střih pánského denního obleku

<https://prozeny.blesk.cz/galerie/trendy-moda/807806/100-let-mody-jak-se-oblekaly-ceske-zeny-a-kdo-byl-modni-ikonou?foto=27>

Obr.8 Secesní šperky

https://www.google.com/search?biw=1600&bih=783&tbm=isch&sa=1&ei=fRuzXOPFMNCg1fAPvZCgWA&q=%C5%A1perky+mucha&oq=%C5%A1perky+mucha&gs_l=img.3..0i5i30j0i8i30i2.92706.96058..96696...0.0..0.193.1599.0j12.....2....1..gws-wiz-img.....0..35i39j0i67j0i24.ycYzjOjDYRc#imgdii=EtAjSQDE36nv9M:&imgsrc=LYTKLx4QFFns4M:

Obr.9 Uvolněný oblek plný barev

https://www.google.com/search?biw=1600&bih=783&tbm=isch&sa=1&ei=4BuzXJWKHa2V1fAP4Zen6Aw&q=p%C3%A1nsk%C3%BD+od%C4%9Bv+20.+stolet%C3%AD&oq=p%C3%A1nsk%C3%BD+od%C4%9Bv+20.+stolet%C3%AD&gs_l=img.3...497390.506152..506410...0.0..0.193.3211.0j23.....2....1..gws-wiz-img.....0..35i39j0i67j0i24.MKn4aQxAzXo#imgsrc=9dalLse4tKUi5M:

Obr.10 Princ Edward VIII. v pumpkách

https://www.google.com/search?tbm=isch&q=princ+edward+VIII.&spell=1&sa=X&ved=0ahUKEwjxn6bZws_hAhVRRxUIHcGMAxcQBQg8KAA&biw=1600&bih=783&dp=1#imgsrc=E26FnCMdg-Y3CM:

Obr.11 Autorský šperk, Jaroslav Staněk, 1977

<https://www.radio.cz/cz/rubrika/kultura/kamen-a-sperk>